

En defensa de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya

Els sotasignants, professors i professores de les Facultats de Dret de les Universitats catalanes, volem expressar la nostra preocupació més profunda per la situació en la que es troba l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 davant del Tribunal Constitucional, i en aquest sentit volem senyalar el següent:

1. En primer lloc, el nostre convenciment de que l'Estatut d'Autonomia aprovat pel Parlament de Catalunya i les Corts Generals i ratificat posteriorment en referèndum del poble de Catalunya és plenament conforme a la Constitució. Totes les instàncies que van participar en el procés estatutari van operar des de la voluntat i la convicció d'actuar dins del marc de la Constitució, entesa aquesta en un sentit integrador, en el que hi tenien cabuda les aspiracions d'autogovern que expressava la norma negociada i pactada entre el Parlament de Catalunya i les Corts Generals i posteriorment ratificada per la ciutadania de Catalunya. La Constitució no és mai una norma tancada, el contingut de la qual s'hagi petrificat en un moment determinat. La Constitució sempre és susceptible d'interpretació, i en aquest fet rau la seva capacitat d'adaptar-se als nous temps i les noves circumstàncies. El nou Estatut de Catalunya de 2006 va suposar entendre i regular determinades qüestions relatives a l'autogovern de manera diferent a com ho havia fet l'Estatut vigent fins el moment, de 1979, aprovat quasi trenta anys enrere, en unes circumstàncies molt diferents a les actuals. Però situant-se dins del marc de la Constitució i respectant-la completament.

Tenim arguments jurídics sòlids i ben fonamentats per sostenir la constitucionalitat de l'Estatut de 2006, que s'han anat expressant al llarg dels darrers anys, en actes i en publicacions acadèmiques, durant la pendència dels recursos davant del Tribunal Constitucional. No es aquest el lloc de repetir-los, però sí volem manifestar el nostre ple convenciment de que, per posar només alguns exemples significatius, el tractament que es fa de la llengua catalana, la utilització del terme nacional, el règim competencial, el finançament o les relacions amb l'Estat, resulta plenament conforme a la Constitució. Això sí: a condició de que aquesta no s'interpreti de manera restrictiva i excloent.

2. Tota llei aprovada pel legislador democràtic gaudeix d'una presumpció de constitucionalitat, que obliga a qui té encomanada la funció del seu control a mostrar-se respectuós i deferent, de tal manera que aquesta presumpció només cedeixi quan existeix una contradicció clara i insalvable amb la norma constitucional. Aquesta deferència ha de ser fins i tot més gran quan es tracta de normes aprovades directament per la població, i no només pels seus representants. El difícil equilibri entre aquesta necessària deferència i la facultat de control que li correspon, obliga al Tribunal Constitucional i als òrgans que arreu encarnen la justícia constitucional, a mantenir una actitud de gran prudència i mesura en les seves decisions.

Reclamem que, com no pot ser d'altra manera, es tingui ben present aquest principi elemental de la justícia constitucional, que repetidament ha estat proclamat també pel Tribunal Constitucional espanyol, i que no només es respecti

sinó que s'extremi en aquest cas la deferència a la llei, atès que es tracta d'una norma aprovada pel legislador democràtic i a més per referèndum popular.

3. L'Estatut d'Autonomia, en el sistema constitucional de 1978, expressa un pacte polític i, amb ell, una determinada interpretació de la Constitució. Així va ser l'any 1979, i així va tornar a ser l'any 2006. Es fa molt difícil d'entendre com es pot imposar una determinada interpretació jurisdiccional, adoptada a més amb majories exigües, en qüestions obertes al debat i objecte d'una profunda controvèrsia no sols política sinó també jurídica, sobre la interpretació que n'ha fet el legislador democràtic, per partida doble, Parlament de Catalunya i Corts, i ha estat ratificada per la població.

Volem expressar la nostra preocupació pel fet que si s'acaba imposant una visió restrictiva de la Constitució de 1978, que va ser aprovada precisament amb voluntat integradora i oberta, i com a conseqüència queden proscrius elements essencials de l'Estatut, el que succeiria de veritat es que el pacte polític que ja s'ha assolit per l'autogovern de Catalunya, i que va merèixer l'aprovació àmpliament majoritària del Parlament de Catalunya, de les Corts Generals i del poble de Catalunya, quedaria situat fora de la Constitució. Els riscos generats per aquesta situació no es poden escapar a ningú.

Barcelona, 14 de juny de 2010